

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIAUS**

**PAŽYMA
DĖL ĮRAŠO SOCIALINIO TINKLO „FACEBOOK“ PASKYROJE APIE LIETUVOS
SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS ŠIAULIŲ MIESTO SKYRIAUS TALKĄ
VERTINIMO**

2020 m. lapkričio 27 d. Nr. 3-126 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. rugsėjo 9 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-3177(7.9) dėl socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Šiaulių gyvūnų globos namai“ paskelbto įrašo¹. Pranešime pažymima apie galimą pažeidimą.

2. 2020 m. rugsėjo 7 d. prie minėtoje paskyroje paskelbto įrašo pridėta 13 nuotraukų ir pažymėta: *„ŠIAULIŲ SOCIALDEMOKRATAI TURI ŠIRDĮ: mes, Lietuvos gyvūnų globos draugijos Šiaulių globos namai sulaukėme dovanos-gražios jų talkos. Šiomet kaip tyčia mūsų kiemas pilnas malkų, vis dar nebaigti perdažyti visi voljerai, durys, grindys, būdelės. Ir žolė tebeauga, ją vėl reikia pjauti. O vienas darbuotojas susilaužė ranką, antras - netikėtai gavo biuletenį, liko tik kelios moterys, o ir savanorės beveik vien moterys... Darbai fiziškai nelengvi, pasijutome bejėgės. Gyvūnų globos namai pilni pilnutėliai kačių, kačiukų, vaikingų katyčių, kačių su naujagimiais. Darbo tiek daug!.. Ir štai - Šiaulių socialdemokratų pagalbos akcija, kurią organizavo šios partijos garbės pirmininkas Edvardas Žakaris. Nuoširdžiai džiaugiamės, nuoširdžiai dėkojame už į stirtą sukrautas malkas, už nupjautą žolę, už nuplautus langus. Nuoširdžiai dėkojame už jūsų palaikymą, mieli Šiaulių socialdemokratai. AČIŪ UŽ JŪSŲ GERUMĄ. MES TIKIME TOKIAIS JAUTRIĄ ŠIRDĮ TURINČIAIS, GERANORIŠKUMĄ SKLEIDŽIANČIAIS ŽMONĖMIS. <...>TAI YRA TOKIA NETIKĖTA IR MALONI DOVANA MUMS, ŠĮ RUGSĖJĮ ŠVENČIANTIEMS SAVO DVIDEŠIMTIES VEIKLOS METŲ SUKAKTĮ.“*

3. VRK 2020 m. rugsėjo 10 d. posėdžio metu nuspręsta pirmiau minėtą pranešimą perduoti tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui.

4. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d.

5. Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad *politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant*

¹<https://www.facebook.com/siauliugyvunuglobosnamai/posts/3714466338581606>

rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa. Šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad politinė reklama nelaikoma: 2) politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politiką, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą.

6. Patikrinus minėtą įrašą socialiniame tinkle, nustatyta, jog 2020 m. rugsėjo 7 d. paskelbtu paskyroje „Šiaulių gyvūnų globos namai“ įrašu tą pačią dieną Šiaulių gyvūnų globos namų vadovė iš savo asmeninės paskyros juo pasidalijo dviejose socialinio tinklo „Facebook“ grupėse: „Šiauliai online“ (nurodytas vartotojų skaičius – 27,1 tūkst.) ir „Šiauliai šiandien“ (nurodytas vartotojų skaičius – 6,9 tūkst.).

7. Siekiant ištirti, ar nebuvo pažeisti įstatymų reikalavimai, VRK 2020 m. rugsėjo 25 d. kreipėsi į Lietuvos gyvūnų globos draugijos Šiaulių skyrių (reg. Nr. 2-1382(7.9)) ir į Lietuvos socialdemokratų partijos (toliau – LSDP) Šiaulių miesto skyrių (reg. Nr. 2-1383(7.9)).

7.1. Lietuvos gyvūnų globos draugijos Šiaulių skyriaus atsakymas negautas.

8. 2020 m. spalio 2 d. gautas LSDP Šiaulių miesto skyriaus atsakymas (reg. Nr. 1-4096(7.9)). Jame Edvardas Žakaris, LSDP Šiaulių miesto skyriaus narys, nurodo, kad:

8.1. 2020 m. rugsėjo 4 d. į jį *„kreipėsi Šiaulių gyvūnų globos namų vadovė, skųsdamasi, kad VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras prie Gyvūnų globos namų pastatė per mažus atliekų konteinerius ir į jos prašymus pakeisti juos didesniais nereaguoja. Tuo pačiu pasiskundė, kad Gyvūnų globos namuose sunki padėtis, kadangi trūksta darbo rankų tam, kad būtų sutvarkyta žmonių paaukota mediena, skirta patalpoms šildyti. Mediena užverstas visas Gyvūnų globos kiemas.“*

8.2. E. Žakaris kreipėsi į keletą LSDP Šiaulių miesto skyriaus bičiulių, su kuriais 2020 m. rugsėjo 7 d. sukrovė medieną į rietuves. Pažymima, kad *„talkoje nebuvo naudojama partijos atributika, nebuvo gautas joks atlygis. Žmonės, dalyvavę talkoje, neprašė Gyvūnų globos namų jokios viešos reklamos“*.

8.3. Taip pat nurodoma, kad *„neatlygintinos LSDP Šiaulių miesto skyriaus bičiulių talkos ne pirmą kartą vyksta šiuose ir kituose Gyvūnų globos namuose bei kitose organizacijose, kurioms trūksta savanoriškos pagalbos“*. Atsakyme atkreipiamas dėmesys į tai, kad *„Šiaulių miesto socialdemokratai ne vienerius metus vykdo įvairias iniciatyvas, susijusias su Šiaulių miesto gyvūnų globos namais ir reaguoja į pagalbos prašymus“*. Pridėta nuoroda į LSDP Šiaulių miesto skyriaus tinklapyje aprašytą 2019 m. iniciatyvą.² Trumpame 2019 m. rugsėjo 4 d. pranešime „DuokLabas

² <https://siauliai.lsdpltd/duoklabas-siauliu-gyvunu-globos-namu-augintiniams/>

Šiaulių gyvūnų globos namų augintiniams“ informuojama, kad „*Vasarą kvietėme bičiulius nelikti abejingiems beglobiams Šiaulių gyvūnams, o šiandien įstaigos gyventojams vežėme bičiulių padovanotą maistėlį. Džiaugiamės ir dviem gyvūnėliais, kurie atrado namus mūsų bičiulių tarpe. Tikime, kad žmonių gerumas neišblės. Raginame gyvūnėliams suteikti nuolatinį prieglobstį ir žmogišką rūpestį – tai geriausia dovana, kuria galime pasidalinti*“. Pranešime pridėtos 6 nuotraukos.

9. Socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Šiaulių gyvūnų globos namai“ rugsėjo 7 d. paskelbtame įrašė tris kartus nurodyta politinė partija (vieną kartą didžiosiomis raidėmis), paminėtas partijos Šiaulių miesto skyriaus garbės pirmininkas Edvardas Žakaris, kuris buvo keltas kandidatu daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Įrašą iliustruojančiose nuotraukose matomi dirbantys asmenys, tarp jų ir E. Žakaris.

10. Aptariamas įrašas paskelbtas ne tik Šiaulių gyvūnų globos namų paskyroje, bet Šiaulių gyvūnų globos namų vadovė juo dalijosi ir dviejose platų vartotojų srautą turinčiose socialinio tinklo grupėse.

11. Atsižvelgiant į visa tai, laikytina, kad paskelbus aptariamą įrašą ir juo pasidalijus dviejose grupėse buvo propaguojama politinė partija ir jos narys, keliamas kandidatas. Todėl įrašas laikytinas politine reklama.

12. Pagal Įstatymo 15 straipsnio 1 dalį *politinė reklama turi būti pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos*. To paties įstatymo 2 dalyje nustatyta, jog *politinė reklama, nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė*. Įrašas nebuvo pažymėtas kaip politinė reklama, todėl laikytinas paslėpta politine reklama.

13. Administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *rinkimų įstatymuose ar Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytos rinkimų ar referendumo agitacijos tvarkos pažeidimas, <...> užtraukia baudą asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų, rinkimų komisijų ar referendumo komisijų nariams, kitiems atsakingiems asmenims, taip pat rinkimų ar referendumo stebėtojams – nuo dviejų šimtų iki aštuonių šimtų septyniasdešimt eurų ir politinės kampanijos dalyviams ar politinių partijų, kurios yra politinės kampanijos dalyvės, pirmininkams – nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio penkiasdešimt eurų*.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Pripažinti 2020 m. rugsėjo 7 d. socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Šiaulių gyvūnų globos namai“ skelbtą įrašą, kuriuo Šiaulių gyvūnų globos namų vadovė pasidalino grupėse „Šiauliai online“ ir „Šiauliai šiandien“ politine reklama.
2. Pripažinti 1 punkte nurodytą įrašą paslėpta politine reklama.
3. Spręsti dėl atsakomybės taikymo atsakingiems asmenims už paslėptos politinės reklamos skleidimą.

Vedėja

Lina Petronienė

Darbuotoja

Milda Pocevičiūtė